

Ročník 1989

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 9

Vydána dne 30. března 1989

Cena / -

OBSAH:

34. **U s n e s e n í** České národní rady o schválení zákonného opatření **předsednictva České národní rady o přestupku** proti opatřením k upevnění veřejného pořádku
35. **Z á k o n** České národní rady o jednacím řádu České národní rady
36. **Z á k o n** České národní rady o poslancích České národní rady
- O z n á m e n í o vydání obecně závazných právních předpisů

34

U S N E S E N Í

České národní rady

ze dne 28. března 1989

o schválení zákonného opatření předsednictva České národní rady o přestupku proti opatřením k upevnění veřejného pořádku

Česká národní rada schvaluje podle čl. 121 odst. 4 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, zákonné opatření předsednic-

tva České národní rady ze dne 17. února 1989 o přestupku proti opatřením k upevnění veřejného pořádku.

Kempný v. r.

35

Z Á K O N

České národní rady

ze dne 28. března 1989

o **jednacím řádu České národní rady**

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Č Á S T P R V N Í

Ú V O D N Í U S T A N O V E N Í

§ 1

(1) Představitelem národní svrchovanosti a svébytnosti českého národa, nejvyšším orgánem státní moci a jediným zákonodárným sborem v České socialistické republice je Česká národní rada, která se podílí na uskutečňování úkolů České socialistické republiky svou ústavodárnou a zákonodárnou činností, projednáváním základních otázek vnitřní politiky a kontrolou v rámci působnosti České socialistické republiky.

(2) Česká národní rada jako nejvyšší zastupitelský sbor v České socialistické republice spolupracuje s Federálním shromážděním, Slovenskou národní radou a s národními výbory.

(3) Česká národní rada rozvíjí spolupráci a orgány Národní fronty České socialistické republiky a s organizacemi v ní sdruženými.

§ 2

(1) Činnost České národní rady je založena na zásadách socialistické demokracie a jednoty politického systému v Československé socialistické republice.

(2) Ve své činnosti se Česká národní rada opírá o aktivní a iniciativní práci každého poslance. Uskutečňování svých pravomocí zakládá na zásadě veřejné informovanosti, kolektivního projednávání a rozhodování otázek, které jsou svěřeny do její působnosti, a dbá přitom veřejného mínění.

§ 3

(1) Jednacím řád České národní rady upravuje zásady jednání České národní rady, její styky a vládou České socialistické republiky a navenek.

(2) Česká národní rada upravuje vlastními usneseními své vnitřní poměry a podrobnější pravidla svého jednání.

Č Á S T D R U H Á

P Ů S O B N O S T Č E S K É N Á R O D N Í R A D Y

§ 4

Do působnosti České národní rady patří zejména:

- a) usnášet se na ústavních a jiných zákonech České národní rady a sledovat, jak je orgány republiky provádějí,
- b) usnášet se na podávání návrhů zákonů Federálního shromáždění,
- c) dávat souhlas k mezinárodním smlouvám, k jejichž provedení je třeba zákona České národní rady,
- d) jednat a usnášet se o zásadních otázkách vnitřní politiky České socialistické republiky, zejména o dalším hospodářském a sociálním rozvoji, o uplatňování vědeckotechnického rozvoje, o rozvoji jednotlivých územních oblastí České socialistické republiky a o investičních záměrech se závažnými důsledky na další hospodářský a sociální rozvoj,
- e) schvalovat střednědobý státní plán rozvoje národního hospodářství České socialistické republiky a státní rozpočet České socialistické republiky, prověřovat jejich plnění a schvalovat státní závěrečný účet České socialistické republiky,
- f) jednat o programovém prohlášení vlády České socialistické republiky, kontrolovat její činnost a činnost jejích členů, jakož i jednat o důvěře vládě,
- g) interpelovat vládu České socialistické republiky a její členy a klást jim otázky ve věcech jejich působnosti,
- h) jednat o zprávách Nejvyššího soudu České socialistické republiky a o zprávách generálního prokurátora České socialistické republiky o stavu zákonnosti v České socialistické republice,
- ch) jednat o zprávách Výboru lidové kontroly České socialistické republiky o činnosti a poznatcích orgánů lidové kontroly v České socialistické republice,
- i) projednávat zprávy o řízení a kontrole čin-

ností národních výborů vládou České socialistické republiky,

- j) upravovat v mezích ústavních zákonů Československé socialistické republiky zákony České národní rady stupně a druhy národních výborů, jejich postavení, působnost a organizaci, zabývat se podněty národních výborů, jednat o jejich činnosti a usnášet se na opatřeních týkajících se jejich výstavby; přitom usměrňuje národní výbory k plnění klíčových úkolů, zobecňuje zkušenosti národních výborů, hodnotí účinnost forem a metod jejich práce a působí na uplatňování demokratických principů v jejich činnosti,
- k) stanovit počet členů předsednictva České národní rady, volit a odvolávat předsedu, místopředsedu a další členy předsednictva České národní rady;
- l) zřizovat výbory České národní rady jako své iniciativní a kontrolní orgány, volit a odvolávat předsedy a ostatní členy výborů,
- m) zřizovat a rušit zákonem ministerstva a jiné ústřední orgány státní správy České socialistické republiky,
- n) dávat souhlas k trestnímu nebo kárnému stíhání poslance České národní rady nebo k jeho vzetí do vazby,
- o) volit, odvolávat a zprošťovat ze soudcovské funkce soudce z povolání soudů České socialistické republiky a ze soudců zvolených pro Nejvyšší soud České socialistické republiky volit předsedu a místopředsedu tohoto soudu,
- p) dávat souhlas k trestnímu stíhání nebo vzetí do vazby soudců, které zvolila, a to pro činy spáchané při výkonu soudcovské funkce nebo v souvislosti s ní,
- r) jednat o výsledcích občanských kontrol nad výkonem trestu odnětí svobody,
- s) rušit nařízení nebo usnesení vlády České socialistické republiky a obecně závazné předpisy ministerstev nebo jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky odporující ústavnímu nebo jinému zákonu České národní rady,
- t) rušit obecně závazná nařízení krajského národního výboru a Národního výboru hlavního města Prahy odporující ústavnímu nebo jinému zákonu, nařízení vlády anebo obecně závaznému právnímu předpisu ministerstva nebo jiného ústředního orgánu státní správy,
- u) rozhodovat o svých vnitřních poměrech a o pravidlech svého jednání.

§ 5

(1) Česká národní rada vykonává svoji působnost tím, že projednává zejména:

- a) návrhy, podněty, zprávy a prohlášení předsednictva České národní rady,
- b) návrhy, zprávy a prohlášení vlády České so-

cialistické republiky, jakož i prohlášení jejich jednotlivých členů,

- c) návrhy, podněty a zprávy výborů České národní rady,
- d) návrhy a podněty poslanců České národní rady,
- e) interpelace a otázky poslanců České národní rady,
- f) jiné návrhy, stanoví-li tak zákon.

(2) Česká národní rada vykonává svoji působnost též volbami, jejichž provádění jí přísluší.

Č Á S T T R E T Í

USTAVUJÍCÍ SCHŮZE ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

§ 6

(1) Poslanci České národní rady se sejdou po svém zvolení na ustavující schůzi České národní rady.

(2) Ustavující schůzi České národní rady svolá dosavadní předsednictvo České národní rady nejpozději do 30 dnů ode dne voleb a stanoví pořad jejího jednání.

§ 7

(1) Ustavující schůzi řídí pověřený člen dosavadního předsednictva České národní rady.

(2) Předsedající přijme slib poslanců a dá provést volbu komise poslanců pro zjišťování výsledků hlasování na ustavující schůzi České národní rady a volbu předsedy a dalších členů mandátového a imunitního výboru.

§ 8

(1) Na návrh mandátového a imunitního výboru ověří Česká národní rada platnost volby poslanců.

(2) Česká národní rada zvolí předsedu České národní rady, který převezme řízení ustavující schůze a přijme poslanceké slib dosud předsedajícího, je-li poslancem České národní rady.

(3) Česká národní rada stanoví počet členů svého předsednictva, počet místopředsedů, ověřovatelů a zřídí své další výbory.

(4) Předseda České národní rady dá provést volbu místopředsedů České národní rady, předsedů výborů České národní rady, dalších členů předsednictva České národní rady a ověřovatelů České národní rady. Dále dá provést volbu ostatních členů výborů.

§ 9

Návrhy na volby konané ustavující schůzi České národní rady podává zpravidla skupina poslanců České národní rady.

§ 10

Pověřený člen dosavadního předsednictva České národní rady podá zprávu o činnosti předsed-

nictva České národní rady za dobu, kdy Česká národní rada nezasedala.

ČÁST ČTVRTÁ

ZASEDÁNÍ ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

§ 11

(1) Česká národní rada zasedá nejméně dvakrát do roka (jarní zasedání a podzimní zasedání).

(2) Předsednictvo České národní rady svolává Českou národní radu k jarnímu zasedání nejpozději do konce dubna a k podzimnímu zasedání nejpozději do konce října. Podle potřeby může předsednictvo České národní rady svolat další zasedání.

(3) Předsednictvo České národní rady svolá zasedání České národní rady, požádá-li o to písemně alespoň jedna třetina poslanců České národní rady. Předsednictvo České národní rady svolá zasedání do 14 dnů nebo do další lhůty uvedené v žádosti. Jinak je zasedání České národní rady svoláno třicátého dne od podání žádosti.

(4) Předsednictvo České národní rady prohlašuje zasedání České národní rady za skončené.

ČÁST PÁTÁ

SCHŮZE ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

§ 12

Svolávání schůzí České národní rady

Schůze České národní rady svolává předseda České národní rady na základě usnesení předsednictva České národní rady nebo na základě usnesení České národní rady. Požádá-li o to alespoň jedna třetina poslanců České národní rady, svolá předseda schůzi České národní rady nejpozději do 30 dnů.

Jednání na schůzích České národní rady

§ 13

(1) Schůzi České národní rady lze zahájit, je-li na schůzi přítomna nadpoloviční většina jejích poslanců.

(2) Česká národní rada stanoví na návrh svého předsednictva pořad jednání a způsob projednávání jednotlivých bodů pořadu.

(3) Každý poslanec může navrhnout změnu nebo doplnění pořadu. O návrhu rozhodne Česká národní rada bez rozpravy.

(4) Česká národní rada může v průběhu schůze bez rozpravy přesunout body pořadu jednání nebo sloučit rozpravu ke dvěma nebo více bodům pořadu.

§ 14

(1) Schůze České národní rady jsou zpravidla veřejné.

(2) Z důvodů ochrany důležitého státního zájmu se může Česká národní rada usnést na ná-

vrh svého předsednictva, výboru, poslance, vlády České socialistické republiky nebo jejího člena, že schůze nebo její část je neveřejná. O takovém návrhu rozhodne Česká národní rada bez rozpravy.

(3) Schůze České národní rady nebo její části, která byla prohlášena za neveřejnou, se mohou zúčastnit členové vlády České socialistické republiky. Jiné osoby mohou být přítomny jen se souhlasem České národní rady. O přítomnosti jiných osob rozhodne Česká národní rada bez rozpravy.

§ 15

(1) Člen vlády České socialistické republiky je povinen dostavit se na schůzi České národní rady, jestliže se na tom usnese Česká národní rada bez rozpravy nebo požádá-li o to předsednictvo České národní rady. Jinak může člena vlády České socialistické republiky zastupovat jiný člen vlády.

(2) Povinnost dostavit se na schůzi České národní rady má též předseda Nejvyššího soudu České socialistické republiky a generální prokurátor České socialistické republiky, jestliže se na tom usnese Česká národní rada bez rozpravy nebo požádá-li o to předsednictvo České národní rady.

§ 16

(1) Jednání o věci zařazené na pořad schůze uvede zpravidla navrhovatel; po něm vystoupí zpravodaj, byl-li určen. Poté předsedající zahájí rozpravu.

(2) Poslanci se mohou hlásit do rozpravy před zahájením schůze u předsedy České národní rady nebo v průběhu schůze u předsedajícího.

(3) Při zahájení rozpravy oznámí předsedající přihlášené řečníky a dává jim slovo v pořadí, v němž se o ně přihlásili. Nejdříve však udělí slovo řečníkům, kteří chtějí přednést pozměňovací návrhy k projednávané věci.

(4) Kdo není v okamžiku, kdy je mu uděleno slovo, přítomen v zasedací síni, ztrácí své pořadí.

(5) Česká národní rada se může na návrh poslance usnést bez rozpravy na omezení řečnické lhůty, která nesmí být kratší než 15 minut.

§ 17

(1) Poslanec, který se v průběhu rozpravy přihlásí k faktické poznámce nebo k odpovědi na ni, dostane neprodleně slovo.

(2) Přednesení faktické poznámky ani případná odpověď na faktickou poznámku jiného poslance nemají překročit dobu 5 minut.

(3) Překročil-li poslanec dobu k přednesení faktické poznámky, popřípadě k odpovědi na ni, může mu předsedající odejmout slovo.

§ 18

Poslanec má právo mluvit v jazyku své národnosti. Nemluví-li řečník česky nebo slovensky, tlumočí se jeho projev do českého jazyka.

§ 19

Členům předsednictva České národní rady a členům vlády České socialistické republiky se udělí slovo, kdykoliv o to požádají, a to i k prohlášením, která nesouvisejí s pořadem schůze.

§ 20

Se souhlasem České národní rady se mohou rozpravy zúčastnit i další pozvaní představitelů politického, hospodářského a kulturního života.

§ 21

(1) Poslanec, kterému bylo uděleno slovo, má mluvit k projednávané věci. Odchyluje-li se od projednávané věci nebo překročí-li stanovenou řečnickou lhůtu, může na to předsedající poslanec upozornit.

(2) Poslanci, který se odchyluje od projednávané věci, může předsedající po opětovném upozornění odejmout slovo. O námitkách poslance rozhodne Česká národní rada bez rozpravy.

§ 22

(1) Poslanci mohou v rozpravě přednášet k projednávaným otázkám pozměňovací návrhy. Mají se vztahovat k určité věci projednávaného návrhu a má z nich být zřejmé, na čem se má Česká národní rada usnést. Předsedající může požádat poslance, aby svůj návrh upřesnil.

(2) Jestliže je v rozpravě přednesen pozměňovací návrh, může poslanec nebo navrhovatel navrhnout přerušeni projednávání věci až do doby, kdy k přednesenému pozměňovacímu návrhu zaujme stanovisko výbor, který určí Česká národní rada.

(3) O návrhu na přerušeni projednávání rozhodne Česká národní rada bez rozpravy. Česká národní rada může současně stanovit lhůtu, do kdy jí příslušný výbor předloží stanovisko k přednesenému pozměňovacímu návrhu.

(4) Stejný postup platí i v případě, podá-li poslanec písemně pozměňovací návrh ještě před zahájením rozpravy ve schůzi České národní rady.

(5) Obdobně lze postupovat při předloženi jiného návrhu k projednávané otázce.

(6) Navrhovatel může se souhlasem České národní rady svůj návrh vzít zpět, dokud Česká národní rada nepřikročí k hlasování o něm.

§ 23

Po skončení rozpravy udělí předsedající závěrečné slovo navrhovateli a po něm zpravodaj, byl-li určen; navrhovatel i zpravodaj se mohou závěrečného slova vzdát. Ujme-li se před hlasováním slova člen vlády České socialistické republiky, je tím rozprava znovu zahájena.

Hlasování na schůzích České národní rady

§ 24

Česká národní rada je schopna se usnášet,

je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích poslanců. K platnému usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných poslanců. K přijetí ústavního zákona České národní rady je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců České národní rady.

§ 25

O každém návrhu rozhoduje Česká národní rada hlasováním. Před ním upozorní předsedající, že bude přikročeno k hlasování, a dá zjistit počet přítomných poslanců.

§ 26

(1) Na návrh poslance se může o jednotlivých částech návrhu hlasovat odděleně. Jestliže se při odděleném hlasování neschválí všechny části návrhu, hlasuje se o přijatých částech znovu jako o celku.

(2) Byly-li k návrhu předloženy pozměňovací návrhy, hlasuje se nejdříve o nich, a to v pořadí, v jakém byly podány. Vylučuje-li přijatý pozměňovací návrh další pozměňovací návrhy, o těchto dalších návrzích se již nehlasuje.

(3) O návrzích týkajících se způsobu projednávání se hlasuje před projednáváním věci.

§ 27

(1) Hlasování je veřejné nebo tajné.

(2) Veřejně se hlasuje zpravidla zdvižením ruky, pokud se Česká národní rada bez rozpravy neusnese na jiném způsobu veřejného hlasování.

(3) Tajně se hlasuje hlasovacími lístky. Tajným hlasováním se volí předseda České národní rady, místopředsedové České národní rady, předsedové výborů České národní rady a další členové předsednictva České národní rady. V dalších případech se hlasuje tajně, usnese-li se na tom Česká národní rada bez rozpravy.

(4) Jsou-li pochybnosti o výsledku hlasování, požádá předsedající ověřovatele, aby sečetli hlasy. Ověřovatelé rovněž sčítají hlasy, jestliže se hlasuje hlasovacími lístky.

(5) Předsedající vyhlásí výsledky hlasování tak, že sdělí počet hlasů odevzdaných pro návrh i proti návrhu. Výsledky voleb se vyhlásují tak, že se oznámí počty hlasů odevzdaných pro jednotlivé kandidáty i proti nim.

§ 28

Zápisy o schůzích České národní rady

(1) O schůzi České národní rady se sepisuje zápis, v němž se uvede zejména pořad schůze, kdo schůzi řídil, kolik poslanců bylo přítomno, jaké návrhy byly podány, kteří řečníci vystoupili v rozpravě a jaký byl výsledek hlasování. Zápis po jeho ověření ověřovatelem podepisuje předseda České národní rady.

(2) Ověřený zápis je autentickým záznamem o schůzi a odevzdává se společně s příslušnými

podklady, přílohami a usneseními k archivnímu uložení. Součástí zápisu jsou úplné texty předložených návrhů, přijatých usnesení, prohlášení a jiných dokumentů, které byly předmětem jednání.

(3) O schůzi České národní rady se dále sepisuje těsnopisecký záznam podávající přesný průběh jednání. Každý řečník ověří v co nejkratší lhůtě od konání schůze správnost záznamu své řeči. Přitom opraví případné chyby, které vznikly při pořizování tohoto záznamu, nesmí však měnit obsah a smysl svého vystoupení. O případných námitkách řečníka proti nedostatku záznamu rozhoduje předsednictvo České národní rady.

(4) Na základě těsnopiseckého záznamu o schůzi České národní rady se pořizuje těsnopisecká zpráva, která se dá vytisknout; jde-li o ne veřejnou schůzi České národní rady nebo její část, může předsednictvo České národní rady rozhodnout jinak.

ČÁST ŠESTÁ

ORGÁNY ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

§ 29

Orgány České národní rady jsou:

1. předsednictvo České národní rady,
2. předseda České národní rady a místopředsedové České národní rady,
3. výbory České národní rady,
4. ověřovatelé České národní rady.

Předsednictvo České národní rady

§ 30

(1) Předsednictvo České národní rady se skládá z předsedy České národní rady, místopředsedů České národní rady, předsedů výborů České národní rady a dalších členů. Předsednictvo si zvolí na ustavující schůzi své ověřovatele.

(2) Předsednictvo České národní rady i jeho členové jsou odpovědní České národní radě. Česká národní rada je může kdykoli odvolat.

(3) Předsednictvo České národní rady zůstává ve své funkci i po uplynutí volebního období, dokud si nově zvolená Česká národní rada nezvolí své předsednictvo.

§ 31

(1) V době, kdy Česká národní rada nezasedá, buď proto, že zasedání je skončeno, anebo proto, že uplynulo volební období, plní působnost České národní rady její předsednictvo. Nepřísluší mu však přijímat a měnit ústavní zákony České národní rady a usnášet se na státním rozpočtu České socialistické republiky.

(2) V době, kdy Česká národní rada nezasedá v důsledku mimořádných příčin, plní předsednictvo České národní rady veškerou její působnost s výjimkou práva přijímat a měnit ústavní zákony České národní rady.

(3) K neodkladným opatřením, ke kterým by jinak bylo třeba zákona, přijímá předsednictvo České národní rady zákonná opatření.

(4) Opatření předsednictva České národní rady učiněná v době, kdy Česká národní rada nezasedá, musí být schválena na nejbližším zasedání České národní rady, jinak pozbývají další platnosti.

(5) Do působnosti předsednictva České národní rady dále náleží:

- a) svolávat zasedání České národní rady a prohlášovat je za skončené,
- b) jmenovat a odvolávat předsedu a ostatní členy vlády České socialistické republiky a pověřovat je řízením ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky,
- c) jmenovat a odvolávat státní funkcionáře České socialistické republiky v případech stanovených zákonem,
- d) udělovat ceny a propůjčovat vyznamenání podle zákonů České národní rady,
- e) vyhlášovat volby do České národní rady, všeobecné volby do národních výborů a doplňovací volby do krajských národních výborů v České socialistické republice a do Národního výboru hlavního města Prahy, určovat volební obvody pro volby do České národní rady, a zajišťovat ve spolupráci s příslušným orgánem Národní fronty České socialistické republiky svolání veřejných schůzí voličů k projednání návrhu na odvolání poslance České národní rady,
- f) dávat souhlas k dalšímu zadržení poslance České národní rady, byl-li přistižen a zadržen při trestném činu,
- g) rozhodovat o uvolnění poslance České národní rady ze zaměstnání, vyžaduje-li to výkon jeho poslanecké funkce, a stanovit jeho rozsah,
- h) dávat souhlas k ukončení pracovního nebo obdobného poměru proti vůli poslance v době výkonu jeho poslanecké funkce a do dvou let po zániku jeho mandátu,
- ch) rozhodovat o návrhu mandátového a imunitního výboru v disciplinárním řízení proti poslanci České národní rady,
  - 1) brát na vědomí rezignaci poslance České národní rady,
  - 2) vyhlášovat zákony České národní rady a zákonná opatření předsednictva České národní rady; vyžaduje-li to povaha věci, vyhlášovat též usnesení České národní rady a jejího předsednictva,
  - 3) vykonávat i jinou působnost, stanoví-li tak zákon.

§ 32

Předsednictvo České národní rady řídí a koordinuje práci orgánů České národní rady v roz-

sahu stanoveném tímto zákonem a usnesením České národní rady. Při plnění těchto úkolů mu přísluší zejména:

- a) připravovat schůze České národní rady, navrhovat jejich pořad, usnášet se na jejich svolání a podávat na nich zprávy o své činnosti,
- b) připravovat pracovní plány České národní rady a projednávat pracovní plány jejích orgánů.
- c) projednávat plnění důležitých úkolů hospodářského a sociálního rozvoje České socialistické republiky,
- d) projednávat program zákonodárných prací České národní rady, jakož i zprávy o jeho plnění, popřípadě další legislativní záměry,
- e) projednávat informace a další zprávy Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generálního prokurátora České socialistické republiky a Státní arbitráže České socialistické republiky, které si vyžádalo,
- f) projednávat zprávy Výboru lidové kontroly České socialistické republiky o hlavních poznatcích z vyřizování návrhů, podnětů a stížností občanů a organizací; může též požadovat na Výboru lidové kontroly České socialistické republiky zprávy o poznatcích z kontrolní činnosti nebo provedení kontroly nutné pro plnění úkolů České národní rady a jejích orgánů,
- g) projednávat zprávy o hlavních poznatcích z vyřizování návrhů, podnětů a stížností občanů a organizací došlých České národní radě, jejím orgánům a poslancům a vydávat zásady pro jejich vyřizování,
- h) rozhodovat, zda lze výjimečně upustit od projednání zásad zákona České národní rady, pokud k tomu nezmocní předsedu České národní rady,
- ch) přikazovat výborům k projednání zásady a návrhy zákonů, návrhy zákonných opatření předsednictva České národní rady, mezinárodních smlouvy a jiné návrhy, pokud k tomu nezmocní předsedu České národní rady; může též stanovit, který z výborů připraví k návrhům společnou zprávu výborů,
- 1) rozhodovat, že zásady nebo návrh zákona České národní rady se zvláště významným společenským dosahem bude předložen všelidové diskusi, a zhodnotit její výsledky,
- 2) koordinovat práci výborů, a je-li to potřebné, projednávat jejich stanoviska a zprávy; může jim též doporučit, aby se věci znovu zabývaly, a požádat jeden z výborů, aby projednal s ostatními výbory společný postup,
- k) určovat, v jakém pořadí místopředsedové České národní rady zastupují předsedu České národní rady,
- l) vytvářet podmínky pro práci poslanců v orgánech České národní rady, pomáhat jim při plnění jejich povinností ve volebních obvo-

dech, zejména poskytováním potřebných podkladů a informací,

- m) upozorňovat vedoucí státních orgánů, hospodářských a jiných organizací na případy, kdy nespĺnili povinnost vůči poslancům, která jim vyplývá ze zákona České národní rady o poslancích České národní rady,
- n) stanovit výši náhrad poslanců a výši funkčních odměn, funkčních platů a další náležitosti poslanců České národní rady, kteří jsou uvolněni ze zaměstnání pro výkon funkce v České národní radě; stanovit též výši odměn a další náležitosti členů stálých a dočasných komisí předsednictva České národní rady a výborů České národní rady,
- o) stanovit vzor průkazu poslance České národní rady,
- p) schvalovat rozpočet České národní rady a projednávat jeho plnění,
- r) schvalovat organizační řád Kanceláře České národní rady a platový řád jejích pracovníků,
- s) jmenovat a odvolávat vedoucího Kanceláře České národní rady, stanovit jeho plat a další náležitosti,
- t) zabezpečovat kontrolu plnění usnesení České národní rady,
- u) dbát na dodržování tohoto zákona a činit nezbytná opatření k jeho důslednému provádění.

§ 33

Předsednictvo České národní rady může z poslanců České národní rady, odborníků z teorie i praxe, popřípadě zástupců hospodářských, společenských nebo jiných organizací zřizovat své stálé nebo dočasné komise a stanovit jim úkoly. Předseda komise je vždy člen předsednictva České národní rady. Komise mohou ke svému jednání přibírat další odborníky, popřípadě zástupce organizací.

§ 34

(1) Schůzi předsednictva České národní rady svolává předseda České národní rady; je povinen ji neprodleně svolat, požádá-li o to alespoň jedna třetina členů předsednictva.

(2) Schůze předsednictva České národní rady jsou neveřejné, neusnese-li se předsednictvo, že schůze nebo její část je veřejná.

(3) K platnosti usnesení předsednictva České národní rady je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jeho členů.

(4) Usnesení předsednictva České národní rady podepisuje předseda a jeden z ověřovatelů předsednictva České národní rady.

§ 35

(1) Předsednictvo České národní rady může zvát na své schůze i poslance České národní rady, kteří nejsou jeho členy; přizvaný poslanec se schůze zúčastní s hlasem poradním.

(2) Členové vlády České socialistické republiky se mohou zúčastnit schůze předsednictva České národní rady; udělí se jim slovo, kdykoli o to požádají. Jsou povinni dostavit se osobně na schůzi předsednictva České národní rady, jestliže je o to předsednictvo České národní rady požádá; jinak se mohou dát zastupovat jiným členem vlády České socialistické republiky a výjimečně svými náměstky, vysloví-li s tím předsednictvo České národní rady souhlas.

(3) Povinnost dostavit se osobně na schůzi předsednictva České národní rady mají též předseda Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generální prokurátor České socialistické republiky a vedoucí ostatních ústředních státních orgánů České socialistické republiky, jestliže je o to předsednictvo České národní rady požádá. Na schůzi předsednictva České národní rady se mohou dát výjimečně zastoupit předseda Nejvyššího soudu České socialistické republiky místopředsedou tohoto soudu, generální prokurátor České socialistické republiky a vedoucí ostatních ústředních státních orgánů České socialistické republiky svými náměstky, jestliže s tím vysloví předsednictvo České národní rady souhlas.

(4) Předsednictvo České národní rady může zvát na své schůze též další představitele politického, hospodářského a kulturního života.

(5) Jiné osoby mohou být přítomny na schůzi předsednictva České národní rady jen s jeho souhlasem.

§ 36

Předseda České národní rady

Předseda České národní rady

- a) zastupuje Českou národní radu navenek, zejména ve styku s vládou České socialistické republiky, Federálním shromážděním, Slovenskou národní radou a ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky,
- b) podepisuje zákony a usnesení České národní rady, zákonná opatření a usnesení předsednictva České národní rady,
- c) přijímá slib členů vlády České socialistické republiky po jejich jmenování předsednictvem České národní rady,
- d) přijímá slib generálního prokurátora České socialistické republiky po jeho jmenování předsednictvem České národní rady,
- e) přijímá slib soudců z povolání soudů České socialistické republiky po jejich zvolení Českou národní radou,
- f) svolává a řídí schůze České národní rady a jejího předsednictva,
- g) řídí přípravu pracovního plánu České národní rady a jejích orgánů a sleduje jeho plnění; přípravu pracovního plánu koordinuje s předsedou Slovenské národní rady a předsedou Federálního shromáždění,
- h) rozhoduje, zda lze výjimečně upustit od pro-

jednání zásad zákona České národní rady, zmocní-li ho k tomu předsednictvo České národní rady,

- ch) přikazuje výborům České národní rady k projednání zásady a návrhy zákonů, návrhy zákonných opatření předsednictva České národní rady, mezinárodní smlouvy a jiné návrhy, zmocní-li ho k tomu předsednictvo České národní rady; v rozhodnutí o přikázání může též stanovit, který výbor České národní rady zabezpečí přípravu společné zprávy výborů,
- 1) plní další úkoly, jimiž ho předsednictvo České národní rady v rámci své působnosti pověří, zejména při koordinaci činnosti výborů a vytváření podmínek pro práci poslanců,
- 1) podává předsednictvu České národní rady zprávy o opatřeních, která učinil.

§ 37

Místopředsedové České národní rady

Předsedu České národní rady zastupují místopředsedové České národní rady v rozsahu a pořadí stanoveném předsednictvem České národní rady; zastupují též předsedu v plnění úkolů, kterými je předseda pověřil.

Výbory České národní rady

§ 38

(1) Česká národní rada zřizuje ze svých poslanců výbor mandátový a imunitní, výbor ústavně právní, výbor pro plán a rozpočet, výbor pro národní výbory a národnosti a další výbory pro jednotlivé úseky státní, hospodářské a sociální politiky; výbory jsou ze své činnosti odpovědné České národní radě.

(2) Do výborů České národní rady nemohou být zvoleni předseda České národní rady, členové vlády České socialistické republiky, soudci Nejvyššího soudu České socialistické republiky a generální prokurátor České socialistické republiky.

(3) Výbory České národní rady působí jako její iniciativní a kontrolní orgány, a to i v době, kdy Česká národní rada nezasedá.

§ 39

(1) Výbory České národní rady projednávají věci obsažené v pracovním plánu České národní rady a jejích orgánů, dále věci, které jim byly přikázány, a věci, na jejichž projednávání se usnesou. Zprávy vlády České socialistické republiky projednávají jen tehdy, pokud byly předloženy České národní radě nebo jejímu předsednictvu.

(2) Výbory zejména

- a) projednávají zásady a návrhy zákonů České národní rady, zásady a návrhy zákonů Federálního shromáždění, návrhy zákonných opatření předsednictva České národní rady a mezinárodní smlouvy a připravují k nim doporučení a stanoviska,
- b) mohou navrhnout předsednictvu České národní rady, aby zásady nebo návrh zákona České

národní rady se zvláště významným společenským dosahem byly předloženy všelidové diskusi.

- c) zjišťují, jak jsou prováděny zákony, sledují, zda předpisy vydané k provedení zákonů České národní rady jsou s nimi v souladu a odpovídají cílům, které byly vydáním zákona sledovány; zjistí-li výbor porušení zákonnosti, je oprávněn požádat ministra nebo vedoucího jiného ústředního státního orgánu České socialistické republiky, aby neprodleně zjednal nápravu,
- d) jednájí v oblasti své působnosti o zásadních otázkách hospodářského a sociálního rozvoje České socialistické republiky, zejména o plnění programového prohlášení vlády České socialistické republiky, o návrhu střednědobého státního plánu rozvoje národního hospodářství České socialistické republiky a jeho plnění, o státním rozpočtu České socialistické republiky a státním závěrečném účtu České socialistické republiky,
- e) účastní se rozpracování koncepčních otázek vnitřní politiky a vypracovávají samostatně nebo společně s příslušnými státními orgány návrhy na jejich řešení a projednávají zprávy ministrů a vedoucích dalších ústředních orgánů České socialistické republiky o připravovaných opatřeních zásadního významu,
- f) projednávají zprávy o stavu socialistické zákonnosti, které České národní radě předkládají Nejvyšší soud České socialistické republiky a generální prokurátor České socialistické republiky,
- g) projednávají informace a další zprávy Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generálního prokurátora České socialistické republiky a Státní arbitráže České socialistické republiky, které si vyžádaly,
- h) projednávají podněty národních výborů, jiných státních orgánů, orgánů Národní fronty České socialistické republiky a hospodářských, společenských a jiných organizací k upevnění socialistické zákonnosti, jakož i podněty ke zlepšení činnosti na jednotlivých úsecích státní, hospodářské a sociální politiky,
- ch) projednávají návrhy, podněty a stížnosti občanů a organizací, které došly České národní radě, jejím orgánům a poslancům, jakož i podněty a připomínky poslanců, zejména z jejich volebních obvodů.

§ 40

Mandátový a imunitní výbor

(1) Mandátový a imunitní výbor zejména

- a) zkoumá, zda jednotliví poslanci České národní rady byli platně zvoleni,
- b) zjišťuje, zda poslanec České národní rady odmítl složit slib nebo složil slib s výhradou,

- c) zjišťuje, zda poslanec České národní rady přestal být volitelný,
- d) zjišťuje, zda jsou v imunitních věcech dány podmínky pro trestní nebo kárné stíhání poslance České národní rady, popřípadě pro jeho vzeetí do vazby; provede urychleně nutná šetření a umožní poslanci, aby se vyjádřil; zprávu o výsledku svých zjištění předkládá České národní radě a v době, kdy Česká národní rada nezasedá, jejímu předsednictvu,
- e) jde-li o poslance České národní rady přistizženého a zadrženého při trestném činu, předkládá návrh na jeho propuštění nebo na vyslovení souhlasu k jeho dalšímu zadržení předsednictvu České národní rady,
- f) zahajuje disciplinární řízení proti poslanci České národní rady, provádí v něm nezbytná šetření a své návrhy předkládá předsednictvu České národní rady.

(2) Jednání mandátového a imunitního výboru je vždy neveřejné.

§ 41

Ústavně právní výbor

(1) Ústavně právní výbor připravuje pro předsednictvo České národní rady, ve spolupráci s ostatními výbory, program zákonodárných prací České národní rady, sleduje jeho plnění a dává mu podněty ke zdokonalování zákonodárství.

(2) Ústavně právní výbor projednává zejména

- a) zásady a návrhy zákonů České národní rady, zásady a návrhy zákonů Federálního shromáždění, návrhy zákonných opatření předsednictva České národní rady a působí ke sjednocování stanovisek výborů k těmto návrhům; přitom dbá na zachování jednoty právního řádu, jeho stability, přehlednosti a srozumitelnosti,
- b) mezinárodní smlouvy zaslané předsedou Federálního shromáždění České národní radě, a je-li k jejich provedení třeba zákona České národní rady, navrhuje České národní radě, aby k nim dala souhlas,
- c) podněty poslanců a výborů České národní rady, Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generálního prokurátora České socialistické republiky, Státní arbitráže České socialistické republiky a Výboru lidové kontroly České socialistické republiky k nové právní úpravě; projednává též podněty k nové právní úpravě předložené ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky,
- d) upozornění Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generálního prokurátora České socialistické republiky, výborů a poslanců České národní rady na obecně závazné právní předpisy vydané orgány České socialistické republiky, které odporují ústavnímu nebo jinému zákonu, zaujímá k nim stanovisko a navrhuje potřebná opatření,
- e) návrhy vlády České socialistické republiky na

zrušení obecně závazných nařízení krajských národních výborů a Národního výboru hlavního města Prahy, která odporují ústavnímu nebo jinému zákonu, nařízení vlády anebo obecně závaznému právnímu předpisu ministerstva nebo jiného ústředního orgánu státní správy,

f) zprávy o hlavních poznatecích z vyřizování návrhů, podnětů a stížností občanů a organizací zaslaných České národní radě, jejím orgánům a poslancům a se svým stanoviskem je předkládá předsednictvu České národní rady.

(3) Ústavně právní výbor České národní rady provádí kontrolu nad výkonem trestu odnětí svobody v místech, v nichž se takový trest vykonává, a projednává zprávy o jejich výsledcích.

§ 42

Výbor pro plán a rozpočet

(1) Výbor pro plán a rozpočet projednává zejména

- a) národohospodářské otázky související s hospodářským a sociálním rozvojem České socialistické republiky včetně rozvoje systému plánovitého řízení národního hospodářství,
- b) návrh střednědobého státního plánu rozvoje národního hospodářství České socialistické republiky,
- c) návrh státního rozpočtu České socialistické republiky, návrh státního rozpočtu československé federace a státní závěrečný účet České socialistické republiky,
- d) zprávy o plnění střednědobého státního plánu rozvoje národního hospodářství České socialistické republiky, jakož i zprávy týkající se vědeckotechnického rozvoje, měny, financování, úvěrování a bankovníctví,
- e) informace o účinnosti opatření k usměrňování vývoje ekonomiky a využívání nástrojů hospodářského mechanismu,
- f) informace o úpravách státního rozpočtu České socialistické republiky provedených na základě zmocnění v zákoně České národní rady o státním rozpočtu České socialistické republiky,
- g) informace o prognózách hospodářského, sociálního a vědeckotechnického rozvoje národního hospodářství a o podílu České socialistické republiky na uskutečňování dlouhodobých programů mezinárodní dělby práce v rámci jednotného hospodářství Československé socialistické republiky.

(2) Výbor pro plán a rozpočet připravuje k návrhům a zprávám uvedeným v odstavci 1 stanoviska pro Českou národní radu, popřípadě její předsednictvo.

§ 43

Výbor pro národní výbory a národnosti

Výbor pro národní výbory a národnosti zejména

- a) projednává podněty národních výborů a jejich činnost; přitom zejména zkoumá, jak národní výbory zabezpečují plnění klíčových úkolů v komplexním ekonomickém a sociálním rozvoji svých územních obvodů, posuzuje účinnost forem a metod jejich práce a uplatňování demokratických principů v jejich činnosti a doporučuje České národní radě opatření ke zlepšení výstavby a práce národních výborů,
- b) projednává zprávy o řízení a kontrole činnosti národních výborů vládou České socialistické republiky,
- c) sleduje, jak jsou vytvářeny možnosti a prostředky pro všestranný rozvoj německé a polské národnosti,
- d) projednává zprávy o přípravě a plnění volebních programů Národní fronty České socialistické republiky.

Jednání výborů

§ 44

(1) Činnost výborů je založena na kolektivním, věcném a demokratickém projednávání a rozhodování otázek, které patří do jejich působnosti.

(2) Výbory organizují svou činnost tak, aby poslanci mohli účinně uplatňovat připomínky a návrhy voličů a pracovních kolektivů, státních orgánů, hospodářských, společenských a jiných organizací z volebních obvodů.

(3) Výbory informují veřejnost o své činnosti zejména prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.

§ 45

Ustavující schůzi výboru svolá jeho předseda. Výbor zvolí na své ustavující schůzi jednoho nebo více místopředsedů a ověřovatelů výboru.

§ 46

(1) Schůze výboru svolává a řídí jeho předseda. Místopředseda svolá a řídí schůzi výboru, je-li předseda nepřítomen nebo jestliže ho tím předseda pověří. Jsou-li předseda i místopředseda nepřítomni, svolá a řídí schůzi výboru jeho člen, jehož tím výbor nebo jeho předseda pověří.

(2) Předseda je povinen svolat schůzi výboru, stanoví-li to Česká národní rada nebo její předsednictvo anebo požádá-li o to alespoň jedna třetina členů výboru.

(3) Předseda navrhuje pořad jednání a způsob projednávání jednotlivých bodů pořadu. Každý člen výboru může navrhnout doplnění nebo změnu pořadu jednání.

§ 47

(1) Schůze výborů jsou veřejné, nestanoví-li tento zákon jinak nebo neusnese-li se výbor z důvodu ochrany důležitého zájmu státu, že schůze nebo její část je neveřejná.

(2) Schůze výboru nebo její částí, která byla

prohlášena za neveřejnou, se mohou zúčastnit poslanci České národní rady, kteří nejsou členy výboru, a členové vlády České socialistické republiky. Jiné osoby mohou být přítomny jen se souhlasem výboru.

§ 48

(1) K platnosti usnesení výboru je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jeho členů.

(2) Poslanci, kteří nejsou členy výboru, mají na schůzi výboru poradní hlas.

§ 49

(1) Výbory mohou zvat na své schůze členy vlády České socialistické republiky, předsedu Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generálního prokurátora a vedoucí ostatních ústředních státních orgánů České socialistické republiky, jakož i představitele společenských organizací České socialistické republiky a vyžadovat od nich zprávy a informace.

(2) Členové vlády České socialistické republiky, předseda Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generální prokurátor a vedoucí ostatních ústředních státních orgánů České socialistické republiky jsou povinni dostavit se osobně na schůzi výboru, jestliže o to výbor požádá, a podat potřebná vysvětlení.

(3) Členové vlády České socialistické republiky se mohou účastnit schůzí výborů České národní rady; udělí se jim slovo, kdykoli o to požádají.

(4) Členové vlády České socialistické republiky se mohou dát na schůzi výboru zastupovat jiným členem vlády České socialistické republiky, výjimečně svými náměstky, pokud výbor netrvá na osobní účasti příslušného člena vlády. Na schůzi výboru se může dát výjimečně zastoupit předseda Nejvyššího soudu České socialistické republiky místopředsedou tohoto soudu a generální prokurátor České socialistické republiky, jakož i vedoucí ostatních ústředních státních orgánů České socialistické republiky svými náměstky, netrvá-li výbor na jejich osobní účasti.

(5) Členové vlády České socialistické republiky, předseda Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generální prokurátor České socialistické republiky a vedoucí ostatních ústředních státních orgánů České socialistické republiky, popřípadě ti, kdož je zastupují, si mohou na schůzi výboru přizvat odborníky.

(6) Vyžaduje-li to povaha projednávané věci, mohou výbory zvat na své schůze též představitele federálních státních orgánů a společenských organizací; požádají-li o to, udělí se jim slovo.

§ 50

(1) Výbory úzce spolupracují s národními výbory při plnění úkolů, které se dotýkají jejich činnosti. Využívají jejich stanoviska a podněty k projednávaným otázkám a zvou na své schůze funk-

cionáře, zástupce volených orgánů nebo vedoucí pracovníky národních výborů. Umožňují národním výborům účast na projednávání zásad a návrhů zákonů, na kontrole jejich působení, na jiné kontrolní činnosti České národní rady a na řešení závažnějších problémů týkajících se připravovaných usnesení České národní rady nebo jejího předsednictva.

(2) Výbory mohou, je-li to pro objasnění věci třeba, požádat kterýkoli státní orgán, hospodářskou nebo jinou organizaci o informaci nebo podklady, které potřebují pro svou práci. Státní orgány a organizace jsou povinny dožádání výboru vyhovět.

(3) Vyžaduje-li to potřeba řádného posouzení projednávaných otázek, mohou výbory přizvat k jejich projednávání vědecké nebo jiné pracovníky hospodářského nebo společenského života nebo si vyžádat expertizy a stanoviska vědeckých nebo odborných institucí, popřípadě jejich pracovníků. Za obsah svých odborných posudků odpovídají odborníci, vědečtí a jiní pracovníci, popřípadě organizace jen výboru, který si posudek vyžádal.

(4) Výbory mohou provádět průzkumy u státních orgánů, hospodářských nebo jiných organizací, popřípadě pověřit provedením průzkumu skupinu svých členů nebo jednotlivé členy anebo jednat na místě samém.

§ 51

Pro projednání věci ve výboru může výbor určit ze svých členů zpravodaje. Úkolem zpravodaje je podat výboru zprávu o projednávané věci i o přípravách na její projednání a podílet se na vypracování písemné zprávy o výsledku jednání.

§ 52

(1) Výbory mohou zřizovat stálé nebo dočasné komise složené z poslanců, odborníků z teorie i praxe, popřípadě zástupců hospodářských, společenských nebo jiných organizací; předsedou komise je vždy poslanec České národní rady.

(2) Výbory mohou na základě dohody nebo na návrh předsednictva České národní rady zřídit též společnou komisi.

(3) Komise mohou ke svému jednání přizvat další odborníky, popřípadě zástupce organizací.

§ 53

(1) Výbory mohou konat společné schůze, určovat společného zpravodaje a předkládat společné zprávy a návrhy. Hlasují však vždy odděleně.

(2) Předkládají-li výbory společnou zprávu k projednané věci, nevylučuje to, aby jiný výbor předložil vlastní stanovisko.

§ 54

(1) Výbor požizuje o výsledcích svých jednání zprávu. Výbor může zmocnit svého předsedu a zpravodaje, aby na základě jednání výboru sami

zprávu vypracovali. Zprávu podepisuje předseda a zpravodaj výboru.

(2) Výbor předloží zprávu podle povahy věci České národní radě, popřípadě jejímu předsednictvu. Může jí též zaslat příslušným členům vlády České socialistické republiky nebo příslušným vedoucím jiných ústředních státních orgánů a organizací České socialistické republiky.

(3) Člen vlády České socialistické republiky, předseda Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generální prokurátor České socialistické republiky a vedoucí jiného ústředního státního orgánu nebo organizace České socialistické republiky je povinen výboru sdělit do 30 dnů, pokud výbor nestanovil jinou lhůtu, jaká opatření přijal k doporučením nebo k podnětům výboru obsaženým v jeho zprávě.

(4) Neobdržel-li výbor ve stanovené lhůtě odpověď nebo nesouhlasil-li s ní, může požádat předsednictvo České národní rady o potřebná opatření; může též sám informovat o svém stanovisku příslušného člena vlády České socialistické republiky, předsedu Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generálního prokurátora České socialistické republiky, popřípadě vedoucího jiného ústředního státního orgánu nebo organizace České socialistické republiky a požádat jej, aby své stanovisko přezkoumal.

§ 55

Ověřovatelé

(1) Ověřovatelé České národní rady odpovídají za správnost a úplnost zápisů o schůzích České národní rady a spolupodepisují její usnesení; dohlížejí též na hlasování a konání voleb, popřípadě sčítají hlasy. Obdobné úkoly plní ověřovatelé předsednictva České národní rady a výborů České národní rady.

(2) Není-li žádný z ověřovatelů na schůzi České národní rady, jejího předsednictva nebo výboru přítomen, ověří zápis o schůzi poslanec, jehož tím Česká národní rada, popřípadě její předsednictvo nebo výbor pověří.

§ 56

Zápisy o schůzích orgánů České národní rady

(1) O schůzi předsednictva České národní rady a výboru se sepisuje zápis, v němž se uvede zejména pořad schůze, kdo schůzi řídil, kolik členů bylo přítomno, jaké návrhy byly podány, kteří řečníci vystoupili v rozpravě a jaký byl výsledek hlasování.

(2) Zápis o schůzi předsednictva České národní rady po jeho ověření ověřovatelem podepisuje předseda České národní rady. Zápis o schůzi výboru podepisuje, po jeho ověření ověřovatelem, předseda výboru. Zápisy o společných schůzích několika výborů podepisují předsedové zúčastněných výborů a ověřují jejich ověřovatelé.

(3) O schůzi předsednictva České národní ra-

dy se dále sepisuje těsnopisecký záznam podávající přesný průběh jednání. O schůzi výboru se takový záznam pořizuje, jestliže se na tom výbor usnese.

Č Á S T S E D M Á

JEDNÁNÍ O NÁVRZÍCH ZÁKONŮ

§ 57

Plánování zákonodárných prací

Česká národní rada a její orgány projednávají návrhy zákonů zpravidla podle programu zákonodárných prací České národní rady zpracovaného zejména na základě legislativního výhledu vlády České socialistické republiky. Úkoly tohoto programu jsou upřesňovány v ročních pracovních plánech České národní rady a jejích orgánů.

§ 58

Podávání návrhů zákonů České národní rady

Návrhy zákonů České národní rady mohou podávat poslanci České národní rady, výbory České národní rady a vláda České socialistické republiky.

Zásady zákonů České národní rady

§ 59

(1) Před projednáním návrhu zákona České národní rady se zpravidla projednají jeho zásady.

(2) Vysloví-li s tím souhlas předsednictvo České národní rady, popřípadě na základě jeho zmocnění předseda České národní rady, může být na žádost navrhovatele výjimečně upuštěno od projednání zásad zákona, zejména jde-li o úpravu jednoduchou nebo vyžaduje-li to její naléhavost.

§ 60

(1) Zásady zákona České národní rady obsahují podstatné rysy připravovaného návrhu zákona i uvažovaných prováděcích předpisů. Mají tvořit spolehlivý a úplný podklad připravované právní úpravy, na jehož základě mohou výbory posoudit, zda určitá věc musí být upravována nebo zda dohodovaná právní úprava musí být změněna, popřípadě doplněna, v kterých směrech a v jakém rozsahu. Zásady mají pokud možno umožňovat výběr mezi variantními řešeními.

(2) Zásady zákona se vypracovávají stručně tak, aby podávaly informaci jen o zásadních politických, ekonomických a právních problémech, které je třeba při přípravě zákona vyřešit.

(3) Zásady zákona mají být vypracovány přehledně tak, aby z nich bylo zřejmé, co má být obsahem zákona, a v případě návrhů na změnu nebo jeho doplnění, v čem bude taková změna nebo doplnění spočívat.

(4) Součástí zásad zákona je politický, ekonomický a právní rozbor umožňující komplexní posouzení nové právní úpravy, zejména cílů jejího politického působení, ekonomických a finančních důsledků z hlediska postavení občanů, činnosti státních orgánů a organizací. Rozbor má odůvod-

nit potřeby přijetí nové právní úpravy, vyjádřit, jak tato právní úprava přispěje ve srovnání s platným právním stavem k jejich řešení, a ukázat, v čem budou spočívat její základní rysy včetně záměrů na vydání prováděcích předpisů.

(5) Politický, ekonomický a právní rozbor obsahuje též způsob přípravy zásad, zejména jak se na ní podílely národní výbory, jiné státní orgány, orgány Národní fronty České socialistické republiky, hospodářské, společenské, popřípadě jiné organizace, jakož i orgány samosprávy a pracovní kolektivy.

(6) Byla-li před předložením zásad zákona České národní rady provedena všelidová diskuse, předloží navrhovatel i její zhodnocení, ze kterého má být zřejmé, jak naložil s jejími výsledky.

§ 61

Přípravy na projednávání zásad zákona může výbor zahájit ještě před jejich předložením. V rámci těchto příprav může zejména pověřit člena výboru sledováním přípravy zákona. Navrhovatel je povinen účast poslance na přípravě zákona umožnit.

§ 62

(1) Zásady zákona České národní rady přikáže předsednictvo České národní rady nebo na základě jeho zmocnění předseda České národní rady k projednání ústavně právnímu výboru, popřípadě dalším výborům. Zároveň zabezpečí rozeslání zásad zákona všem poslancům České národní rady a sdělí jim, kterým výborům byly zásady zákona přikázány k projednání.

(2) Poslanci, kteří nejsou členy výborů, jimž byly zásady zákona přikázány k projednání, mohou své stanovisko k zásadám zákona sdělit těmto výborům, a to i písemně.

§ 63

(1) Jsou-li navrhovatelem poslanci nebo výbory České národní rady, zašle předseda České národní rady zásady zákona též vládě České socialistické republiky k zaujetí stanoviska.

(2) Zaujala-li vláda České socialistické republiky stanovisko k zásadám zákona České národní rady, zašle je předsedovi České národní rady, který jej postoupí výborům, jimž byly zásady přikázány.

§ 64

Zásady zákona České národní rady odůvodňuje ve výborech České národní rady člen vlády nebo vedoucí jiného ústředního státního orgánu České socialistické republiky, jehož tím vláda pověřila; jde-li o návrh výboru nebo skupiny poslanců, odůvodní návrh jimi pověřený poslanec, a jde-li o návrh poslance, navrhuje poslanec.

§ 65

(1) Pro projednání zásad zákona České národ-

ní rady ve výboru může výbor určit ze svých členů zpravodaje, který vystoupí po navrhovateli.

(2) Zpravodaj výboru informuje výbor zejména o stanoviscích výborů, které zásady zákona již projednaly, o výsledcích poslaneckých průzkumů, o stanoviscích poslanců, která podali písemně výborům, o vyjádřeních, posudcích nebo informacích, které si výbor vyžádal od státních orgánů, hospodářských, společenských nebo jiných organizací nebo od jednotlivých odborníků, jakož i o poznatcích, které vyplynuly z přípravy na jednání výboru před předložením zásad zákona.

(3) Byly-li zásady zákona České národní rady se zvlášť významným společenským dosahem předloženy předsednictvem České národní rady všelidové diskusi, podá zpravodaj zprávu i o výsledcích takového projednání.

(4) Jsou-li navrhovatelem zásad zákona České národní rady poslanci nebo výbory České národní rady a vláda České socialistické republiky k zásadám zaujala stanovisko, informuje zpravodaj výbor i o stanovisku vlády.

§ 66

(1) Po projednání zásad zákona České národní rady sdělí výbory své stanovisko s případnými doporučeními předsednictvu České národní rady.

(2) Stanoviska výborů k zásadám zákona České národní rady sdělí předseda České národní rady navrhovateli.

Návrhy zákonů České národní rady

§ 67

(1) Návrh zákona České národní rady předkládá navrhovatel (§ 58) České národní radě.

(2) Návrh zákona obsahuje jeho přesné znění a důvodovou zprávu. Důvodová zpráva obsahuje zhodnocení platného stavu zejména po stránce politické, ekonomické a právní s uvedením důvodů nové zákonné úpravy, způsobu jejího provádění, hospodářského a finančního dosahu, nároků na pracovní síly a na administrativu. Obsahuje též rozbor dalších otázek nezbytný k všestrannému posouzení návrhu zákona včetně odůvodnění jeho jednotlivých ustanovení.

(3) Má-li být k zákonu vydán prováděcí předpis, může si předsednictvo České národní rady nebo na základě jeho zmocnění předseda České národní rady vyžádat od navrhovatele jeho návrh. Návrh takového předpisu předloží navrhovatel vždy, má-li nabýt účinnosti současně se zákonem.

§ 68

O přípravě výborů České národní rady na projednávání návrhu zákona České národní rady před jeho předložením České národní radě, o přikazování předložených návrhů zákonů výborům k projednávání, o jejich rozeslání poslancům České národní rady a vládě České socialistické republiky, o sdělování jejich stanoviska, jakož i o projedná-

vání návrhů zákonů ve výborech platí obdobně ustanovení, která se týkají projednávání zásad zákonů České národní rady (§ 61 až 65).

§ 69

Při odůvodňování návrhu zákona ve výboru podá navrhovatel též zprávu o tom, jak bylo vyhověno doporučením výborů k zásadám zákona.

§ 70

O návrhu zákona České národní rady se koná povšechná i podrobná rozprava; při podrobné rozpravě projednává výbor každé ustanovení předloženého návrhu zákona odděleně.

§ 71

Výbor vypracuje o výsledku projednání návrhu zákona pro Českou národní radu písemnou zprávu obsahující stanovisko výboru, v němž zejména navrhne, zda má Česká národní rada návrh zákona schválit; usnese-li se výbor na změnách návrhu zákona, obsahuje zpráva jejich přesné znění.

§ 72

(1) Byl-li návrh zákona České národní rady projednán v několika výborech, mohou tyto výbory podat České národní radě společnou písemnou zprávu. Jsou-li stanoviska výborů rozdílná, působí ústavně právní výbor k jejich sjednocení.

(2) Nepodaří-li se stanoviska výborů sjednotit, sdělí to ústavně právní výbor předsedovi České národní rady, který může výbory požádat, aby se návrhem zákona znovu zabývaly.

§ 73

Zpráva výboru nebo společná zpráva výborů o výsledku projednání návrhu zákona České národní rady se zašle všem poslancům a navrhovatelům.

§ 74

(1) Pro projednání návrhu zákona v České národní radě určí výbor zpravodaje. Byl-li návrh zákona projednán v několika výborech, mohou tyto výbory určit společného zpravodaje.

(2) Okolem zpravodaje je podat České národní radě zprávu o projednání návrhu zákona ve výborech a odůvodnit případné navrhované změny.

§ 75

Návrh zákona České národní rady může být projednán v České národní radě nejdříve po uplynutí 60 dnů od doby, kdy byl poslancům rozeslán. Předsednictvo České národní rady může České národní radě navrhnout, aby návrh zákona výjimečně projednala před uplynutím této lhůty. O takovém návrhu rozhodne Česká národní rada bez rozpravy.

§ 76

(1) Zákony České národní rady se uvádějí

touto větou: „Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:“.

(2) Zákony České národní rady podepisuje předseda České národní rady a předseda vlády České socialistické republiky. Vyhláší je předsednictvo České národní rady do 14 dnů po jejich schválení způsobem stanoveným zákonem České národní rady.

§ 77

Návrhy zákonných opatření předsednictva České národní rady

(1) Pro projednávání návrhů zákonných opatření předsednictva České národní rady platí přiměřeně ustanovení tohoto zákona o projednávání návrhů zákonů České národní rady.

(2) Vyžaduje-li to neodkladnost připravovaného zákonného opatření, může předsednictvo České národní rady nebo na základě jeho zmocnění předseda České národní rady upustit od přikázání jeho návrhu výborům.

(3) Zákonná opatření podepisuje předseda České národní rady a předseda vlády České socialistické republiky a vyhláší se stejně jako zákony.

§ 78

Zásady zákonů a návrhy zákonů Federálního shromáždění

(1) Zásady a návrhy zákonů Federálního shromáždění, které předseda Federálního shromáždění zasílá České národní radě, aby k nim mohla sdělit podle svého uvážení stanovisko, se projednávají ve výborech České národní rady obdobně jako zásady zákonů České národní rady.

(2) Předsednictvo České národní rady nebo na základě jeho zmocnění předseda České národní rady zabezpečí, pokud je to nutné, koordinaci stanovisek výborů k zásadám a návrhům zákonů Federálního shromáždění, aby zpravidla bylo jednotné. Stanovisko výborů zašle předseda České národní rady předsedovi Federálního shromáždění.

(3) K projednání zásad a návrhu zákona Federálního shromáždění pozve výbor zástupce pověřeného navrhovatelem.

§ 79

Mezinárodní smlouvy

(1) Česká národní rada jedná o mezinárodních smlouvách, které jí zasílá předseda Federálního shromáždění. Mezinárodní smlouvy, k jejichž provedení není třeba souhlasu České národní rady, se projednávají obdobně jako návrhy zákonů Federálního shromáždění.

(2) Mezinárodní smlouvy, k nimž dává Česká národní rada souhlas, poněvadž k jejich provedení je třeba zákona České národní rady, se projednávají obdobně jako návrhy zákonů České národní rady. Vysloví-li Česká národní rada s meziná-

rodní smlouvou souhlas, sdělil to předseda České národní rady předsedovi Federálního shromáždění.

Podávání návrhů zákonů Federálního shromáždění Českou národní radou

§ 80

Česká národní rada může na návrh svého předsednictva, výboru nebo poslance podat Federálnímu shromáždění návrh zákona Federálního shromáždění.

§ 81

Přípravu a projednání návrhu zákona Federálního shromáždění zařadí Česká národní rada do svého programu zákonodárných prací a příslušného ročního pracovního plánu.

§ 82

(1) Předsednictvo České národní rady nebo na základě jeho zmocnění předseda České národní rady může pověřit některý z výborů, aby připravil návrh zákona Federálního shromáždění, a to ve spolupráci s příslušnými ústředními orgány státní správy, a vyžaduje-li to povaha věci, i s dalšími státními orgány, hospodářskými, společenskými nebo jinými organizacemi. Může též požádat vládu České socialistické republiky, aby se podílela na přípravě návrhu zákona Federálního shromáždění.

(2) Pro přípravu návrhu zákona si výbor zpravodajská zřídí dočasnou komisi (§ 52).

§ 83

(1) O vypracování a projednání návrhu zákona Federálního shromáždění platí obdobně ustanovení o vypracování a projednání návrhu zákona České národní rady (§ 67 až 75).

(2) Návrh zákona Federálního shromáždění projednaný Českou národní radou zašle předseda České národní rady k dalšímu ústavnímu projednání Federálnímu shromáždění.

ČÁST OSMÁ

JEDNÁNÍ O PROGRAMOVÉM PROHLÁŠENÍ VLÁDY ČESKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY A O DŮVĚŘE VLÁDĚ ČESKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY

§ 84

(1) Po jmenování vlády České socialistické republiky zařadí předsednictvo České národní rady na pořad nejbližší schůze České národní rady programové prohlášení vlády České socialistické republiky a její žádost o vyslovení důvěry.

(2) K programovému prohlášení vlády České socialistické republiky a její žádosti o vyslovení důvěry zaujme Česká národní rada po rozpravě stanovisko.

§ 85

(1) Vláda České socialistické republiky může požádat Českou národní radu kdykoli o vyslovení důvěry.

(2) Požádá-li vláda České socialistické republiky o vyslovení důvěry, usnese se předsednictvo České národní rady na svolání schůze České národní rady tak, aby žádost vlády byla projednána do 14 dnů po jejím předložení.

(3) Návrh na vyslovení nedůvěry vládě České socialistické republiky nebo jejímu členu může podat písemně alespoň jedna pětina poslanců České národní rady. K projednání návrhu na vyslovení nedůvěry vládě České socialistické republiky nebo jejímu členu svolá předsednictvo České národní rady neprodleně schůzi České národní rady.

(4) K žádosti vlády České socialistické republiky o vyslovení důvěry a k písemnému návrhu alespoň jedné pětiny poslanců České národní rady na vyslovení nedůvěry vládě České socialistické republiky nebo jejímu členu zaujme Česká národní rada po rozpravě stanovisko.

ČÁST DEVÁTÁ

KONTROLNÍ ČINNOST ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

§ 86

Česká národní rada kontroluje činnost vlády České socialistické republiky a činnost jejích členů, jakož i dalších státních orgánů, které odvozují svou pravomoc od nejvyššího orgánu státní moci České socialistické republiky. Prověřuje zejména plnění střednědobého státního plánu rozvoje národního hospodářství České socialistické republiky a státního rozpočtu České socialistické republiky a schvaluje státní závěrečný účet České socialistické republiky. Projednává zprávy vlády České socialistické republiky o plnění jejího programového prohlášení a zprávy o plnění jejích úkolů na úsecích státní, hospodářské a sociální politiky. Česká národní rada projednává též zprávy Výboru lidové kontroly České socialistické republiky o činnosti a poznatcích orgánů lidové kontroly v České socialistické republice.

§ 87

(1) Česká národní rada sleduje, jak orgány České socialistické republiky provádějí ústavní a jiné zákony. Projednává zprávy o účinnosti vybraných odvětví československého právního řádu, popřípadě významných právních předpisů.

(2) Česká národní rada kontroluje, jak jsou plněna její usnesení. Vláda České socialistické republiky a její členové, jakož i Nejvyšší soud České socialistické republiky a generální prokurátor České socialistické republiky jsou povinni sdělit do 30 dnů předsedovi České národní rady, jaká opatření přijali ke splnění úkolů, které pro ně z usnesení vyplynuly.

(3) Česká národní rada může zrušit nařízení nebo usnesení vlády České socialistické republiky anebo obecně závazný právní předpis ministerstva nebo jiného ústředního orgánu státní správy České socialistické republiky, jestliže odporují ústavnímu

nebo jinému zákonu České národní rady. Dále může zrušit obecně závazné nařízení krajského národního výboru a Národního výboru hlavního města Prahy, odporuje-li ústavnímu nebo jinému zákonu, nařízení vlády anebo obecně závaznému právnímu předpisu ministerstva nebo jiného ústředního orgánu státní správy.

§ 88

(1) Česká národní rada projednává zprávy Nejvyššího soudu České socialistické republiky a zprávy generálního prokurátora České socialistické republiky o stavu socialistické zákonodárnosti.

(2) Česká národní rada může projednávat i informace a další zprávy Nejvyššího soudu České socialistické republiky, generálního prokurátora České socialistické republiky a Státní arbitráže České socialistické republiky, které si vyžádá. Obdobné informace a zprávy mohou projednávat předsednictvo i výbory České národní rady.

Interpelace a otázky

§ 89

(1) Česká národní rada i jednotliví poslanci mají právo interpelovat vládu České socialistické republiky a její členy ve věcech jejich působnosti. Poslanec nebo skupina poslanců podávají interpelaci písemně předsednictvu České národní rady. Předseda České národní rady zašle interpelaci předsedovi vlády České socialistické republiky, a je-li interpelován člen vlády, též tomuto členovi. Předsednictvo České národní rady zabezpečí, aby s obsahem interpelace podané poslancem nebo skupinou poslanců byli poslanci seznámeni na nejbližší schůzi České národní rady; může též rozhodnout, že se interpelace rozdá nebo rozešle všem poslancům.

(2) Vláda České socialistické republiky, popřípadě její člen jsou povinni odpovědět na interpelaci do 30 dnů písemně nebo ústně na schůzi České národní rady. Prohlásí-li Česká národní rada interpelaci za naléhavou, stanoví lhůtu k odpovědi na takovou interpelaci kratší než 30 dnů. Podal-li interpelaci poslanec nebo skupina poslanců, vyjádří se interpelující, zda odpověď považuje za uspokojivou. Písemná odpověď na interpelaci se zařadí na pořad nejbližší schůze České národní rady. O odpovědi na interpelaci se může konat rozprava. K odpovědi zaujme Česká národní rada stanovisko usnesením.

(3) Poslanec může na schůzi České národní rady interpelovat přítomného člena vlády České socialistické republiky též ústně. Pro ústní interpelaci platí přiměřeně ustanovení o písemné interpelaci.

§ 90

(1) Česká národní rada i jednotliví poslanci mají právo klást otázky vládě České socialistické republiky a jejím členům ve věcech jejich působnosti.

(2) Poslanci kladou otázky ústně na schůzích České národní rady. Dotázaný odpoví na otázku na schůzi, na níž byla položena; jinak odpoví poslanci písemně do 30 dnů. Poslanec se na téže nebo nejbližší schůzi České národní rady vyjádří, zda považuje odpověď za uspokojivou. S obsahem odpovědi budou ostatní poslanci seznámeni na nejbližší schůzi.

§ 91

Podněty a připomínky poslanců

(1) Na schůzích České národní rady, jejího předsednictva a výborů mohou poslanci uplatňovat podněty a připomínky ze všech oblastí hospodářského a společenského života.

(2) Podněty a připomínky poslanců přednesené na schůzi České národní rady, pokud nebyly během jednání vysvětleny, zašle předsednictvo České národní rady nebo na základě jeho zmocnění předseda České národní rady předsedovi vlády, popřípadě příslušnému členu vlády České socialistické republiky, Nejvyššímu soudu České socialistické republiky, generálnímu prokurátorovi České socialistické republiky nebo vedoucímu jiného ústředního státního orgánu České socialistické republiky a požádá jej, aby do 30 dnů sdělil, jaká opatření byla na jejich základě přijata. S těmito opatřeními budou poslanci seznámeni na schůzi České národní rady.

(3) Podněty a připomínky poslanců přednesené na schůzi předsednictva České národní rady projedná předsednictvo a rozhodne o dalším postupu. Obdobně postupuje výbor, byly-li návrhy a připomínky předneseny na jeho schůzi.

§ 92

Žádosti poslanců o informace a vysvětlení

(1) Poslanci mohou požadovat od členů vlády a vedoucích ostatních ústředních orgánů České socialistické republiky, jakož i od vedoucích dalších státních orgánů a socialistických organizací informace, vysvětlení a podklady potřebné pro výkon poslancecké funkce.

(2) Obdobné informace a vysvětlení mohou požadovat též od předsedy České národní rady a ostatních členů předsednictva České národní rady.

ČÁST DESÁTÁ

DISCIPLINÁRNÍ ŘÍZENÍ

§ 93

(1) Proti poslanci České národní rady lze zavést disciplinární řízení jen z důvodů stanovených zákonem České národní rady o poslancích České národní rady. Disciplinární řízení proti poslanci České národní rady zahájí mandátový a imunitní výbor z podnětu předsednictva České národní rady nebo z vlastní iniciativy.

(2) Mandátový a imunitní výbor České národní rady provede nutná šetření a poskytne poslanci,

proti němuž se vede disciplinární řízení, možnost, aby se vyjádřil a obhájil. Po provedeném šetření předloží výbor jeho výsledky se svým návrhem předsednictvu České národní rady.

(3) Předsednictvo České národní rady posoudí výsledky disciplinárního šetření, které provedl mandátový a imunitní výbor; pokud řízení nezastaví nebo nepostačí-li samotné projednání věci, uloží poslanci, aby se pro svůj nevhodný výrok omluvil ve stanovené lhůtě a stanoveným způsobem.

(4) Jestliže se poslanec ve stanovené lhůtě a stanoveným způsobem neomluví, sdělí předsednictvo České národní rady své rozhodnutí orgánu, při jehož jednání k výroku došlo, popřípadě rozhodne o způsobu uveřejnění svého rozhodnutí.

(5) Proti rozhodnutí předsednictva České národní rady v disciplinárním řízení má poslanec, proti němuž se disciplinární řízení vede, právo odvolat se do 15 dnů k České národní radě.

§ 94

Z jednání mandátového a imunitního výboru a z jednání předsednictva České národní rady je vyloučen člen mandátového a imunitního výboru nebo člen předsednictva České národní rady, jehož se disciplinární řízení týká.

ČÁST JEDENÁCTÁ

SPOLUPRÁCE ORGÁNŮ ČESKÉ NÁRODNÍ RADY S JINÝMI ORGÁNY A ORGANIZACEMI

§ 95

Spolupráce s orgány Slovenské národní rady a Federálního shromáždění

Orgány České národní rady spolupracují ve věcech společného zájmu s orgány Slovenské národní rady i s orgány Federálního shromáždění. Zejména s nimi koordinují své pracovní plány, konají společné porady a mohou zvat pověřené poslance Slovenské národní rady a poslance Federálního shromáždění na své schůze; v dohodě s orgány Federálního shromáždění mohou konat i společné poslanecké průzkumy. Informují je o připravovaných významnějších opatřeních i o tom, jakým způsobem byly jejich náměty využity v činnosti České národní rady. Orgánům Slovenské národní rady a Federálního shromáždění zasílají též k informacím zásady a návrhy zákonů České národní rady a podle povahy věci i jiné návrhy, jakož i usnesení k nim přijatá.

§ 96

Spolupráce s orgány Národní fronty České socialistické republiky a organizacemi v ní sdruženými

(1) Česká národní rada a její orgány rozvíjejí spolupráci s orgány Národní fronty České socialistické republiky a s organizacemi v ní sdruženými.

(2) Česká národní rada a ústřední výbor Národní fronty České socialistické republiky se vzájemně informují o svých pracovních plánech a podle povahy věci i o svých usneseních a usneseních svých orgánů.

(3) Česká národní rada využívá podnětů předložených v rámci spolupráce s ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky a ústředními orgány organizací v Národní frontě sdružených.

(4) Předsednictvo České národní rady spolupracuje s ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky při provádění všelidových diskusí k významným návrhům zákonů České národní rady a při seznamování veřejnosti s jejich výsledky.

(5) Orgány České národní rady spolupracují s orgány Národní fronty České socialistické republiky při vytváření podmínek pro činnost krajských sdružení poslanců i pro práci poslanců České národní rady v jejich volebních obvodech.

(6) Orgány České národní rady ve spolupráci s ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky zabezpečují seznamování veřejnosti s činností České národní rady, zejména s významnými návrhy, které projednává; činí tak zejména na schůzích a veřejných shromážděních organizací sdružených v Národní frontě a prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.

ČÁST DVANÁCTÁ

KANCELÁŘ ČESKÉ NÁRODNÍ RADY

§ 97

(1) Kancelář České národní rady plní úkoly spojené s odborným, organizačním a technickým zabezpečením činnosti České národní rady, jejích orgánů a poslanců.

(2) Podrobnosti upraví organizační řád Kanceláře České národní rady, který po schválení předsednictvem České národní rady vydá vedoucí Kanceláře České národní rady.

(3) Vedoucího Kanceláře České národní rady jmenuje a odvolává předsednictvo České národní rady, které stanoví též jeho plat a další náležitosti.

(4) Kancelář České národní rady řídí a za její činnost odpovídá její vedoucí předsednictvu České národní rady; činnost vedoucího Kanceláře České národní rady řídí předseda České národní rady.

(5) Vedoucí Kanceláře České národní rady má právo být přítomen na všech schůzích České národní rady a na schůzích všech jejích orgánů.

(6) Kancelář České národní rady je oprávněna vyžadovat od státních orgánů a socialistických organizací podklady a informace, které potřebuje pro plnění svých úkolů.

ČÁST TRINÁCTÁ

zákonů České národní rady č. 147/1970 Sb., č. 19/
1971 Sb. a č. 149/1978 Sb.

USTANOVENÍ ZÁVĚREČNÁ

§ 98

§ 99

Zrušuje se zákon České národní rady č. 1/1969
Sb., o jednacím řádu České národní rady, ve zněníTento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna
1989.

Kempný v. r.

Pitra v. r.

36

Z Á K O N

České národní rady

ze dne 28. března 1989

o poslancích České národní rady

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

Č Á S T P R V N I

O B E C N Á U S T A N O V E N Í

Z á k l a d n í u s t a n o v e n í

§ 1

(1) Poslanecká funkce je věcí společenské cti a odpovědnosti. Poslanci České národní rady (dále jen „poslanci“) se podílejí na uskutečňování státní moci Českou národní radou. Jednají jako členové nejvyššího zastupitelského sboru České socialistické republiky o zásadních otázkách vnitřní politiky, podílejí se na tvorbě a uskutečňování zákonů a jiných usnesení České národní rady a kontrolují jejich plnění a dodržování.

(2) Poslanci dbají, aby veškerou svou činností byli hodni důvěry svých voličů. Při výkonu své funkce se řídí celospolečenskými zájmy. Působí ke sladění celospolečenských zájmů, zájmů místních a individuálních.

(3) Poslanci pomáhají rozvíjet aktivní účast občanů na řízení a správě státu a hájí jejich oprávněné zájmy. Podílejí se na přípravě volebních programů Národní fronty a na jejich uskutečňování ve svých volebních obvodech.

§ 2

Poslanci jsou ve styku se svými voliči a spolupracují s nimi. Ve svých volebních obvodech dále spolupracují zejména s národními výbory, orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými, pracovními kolektivy a orgány samosprávy. Radí se s voliči o řešení otázek, které jsou projednávány Českou národní radou, dbají návrhů, podnětů a připomínek voličů a využívají získané poznatky ve své činnosti v České národní radě a v jejích orgánech.

F u n k č n í o b d o b í p o s l a n c e

§ 3

(1) Poslanec nabývá svých práv a povinností zvolením. Postup při volbách upravuje zákon České národní rady.

(2) Platnost volby poslance ověřuje na návrh

mandátového a imunitního výboru Česká národní rada.

§ 4

(1) Poslanec skládá na ustavující schůzi České národní rady ústavou předepsaný slib. Učiní tak slovem „slibuji“ a podáním ruky předsedajícímu. Poslanec, který nesložil slib na ustavující schůzi, nebo byl zvolen v doplňovacích volbách, skládá slib na schůzi České národní rady, které se poprvé účastní.

(2) Odmítnutí slibu nebo slib s výhradou má za následek ztrátu mandátu. Ztrátu mandátu vysloví Česká národní rada na návrh mandátového a imunitního výboru.

§ 5

Po ověření platnosti volby obdrží poslanec poslanecký průkaz.

§ 6

(1) Funkční období poslance končí dnem skončení volebního období České národní rady.

(2) Funkční období poslanců, kteří jsou členy předsednictva České národní rady, končí zvolením předsednictva nově zvolené České národní rady.

§ 7

Poslanec může být z rozhodnutí svých voličů kdykoli odvolán; postup při odvolání poslance upravuje zákon České národní rady.

§ 8

(1) Poslanec, který přestal být volitelný, ztrácí mandát. Ztrátu mandátu vysloví Česká národní rada na návrh mandátového a imunitního výboru.

(2) Poslanec ztrácí mandát také z důvodů stanovených ústavním zákonem.

§ 9

Poslanec se může svého mandátu vzdát, a to písemně. Mandát zanikne dnem, kdy předsednictvo České národní rady vezme rezignaci na vědomí.

ČÁST DRUHÁ

ČINNOST POSLANCŮ V ČESKÉ NÁRODNÍ RADĚ
A VE VOLEBNÍCH OBVODECHČinnost poslanců v České národní radě
a jejich orgánech

§ 10

(1) Poslanec je povinen účastnit se aktivně a iniciativně jednání a prací České národní rady a jejích orgánů, do nichž byl zvolen, a přispívat svými znalostmi a zkušenostmi k řešení projednávaných otázek.

(2) Nemůže-li se poslanec ze závažných důvodů účastnit jednání nebo prací České národní rady nebo jejího orgánu, omluví se předsedovi České národní rady nebo předsedovi orgánu, jehož je členem.

§ 11

Poslanec má právo rozhodujícího hlasu ve všech otázkách projednávaných v České národní radě a v jejích orgánech, jichž je členem; volí orgány České národní rady a může být do nich volen.

§ 12

Poslanci jsou oprávněni zejména

- a) podávat návrhy ve všech věcech patřících do působnosti České národní rady,
- b) podávat České národní radě návrhy zákonů České národní rady a podněty k vypracování návrhů zákonů České národní rady,
- c) předkládat podněty České národní radě k podání návrhu zákona Federálního shromáždění,
- d) předkládat České národní radě a jejím orgánům návrhy, podněty a připomínky k předloženým návrhům zákonů,
- e) požadovat od předsednictva České národní rady pomoc a informace potřebné pro výkon poslanecké funkce a požadovat informace od předsedy České národní rady,
- f) účastnit se s hlasem poradním schůzí výborů, jichž nejsou členy,
- g) interpelovat vládu České socialistické republiky a její členy a klást jim otázky ve věcech jejich působnosti,
- h) požadovat od členů vlády České socialistické republiky, jakož i od vedoucích ostatních ústředních orgánů České socialistické republiky informace, vysvětlení a podklady potřebné pro výkon poslanecké funkce,
- ch) požadovat od vedoucích ostatních státních orgánů a vedoucích socialistických organizací informace, vysvětlení a podklady potřebné pro výkon poslanecké funkce,
- i) na základě pověření České národní rady nebo jejích orgánů podílet se na spolupráci se Slovenskou národní radou a Federálním shromážděním a jejich orgány,

j) účastnit se průzkumů organizovaných orgány České národní rady, jsou-li k tomu pověřeni.

Činnost poslanců ve volebních obvodech

§ 13

(1) Poslanci jsou povinni být ve styku se svými voliči.

(2) Poslanci spolupracují s národními výbory, s orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými, pracovními kolektivy, orgány samosprávy, jakož i s dalšími orgány a organizacemi ve volebním obvodu. Jejich poznatků a zkušeností využívají ve své činnosti ve volebním obvodu, v České národní radě a jejích orgánech.

(3) Ve spolupráci s územními orgány Národní fronty mohou poslanci informovat veřejnost o své činnosti a o činnosti České národní rady též prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků.

§ 14

(1) Poslanci jsou povinni skládat voličům účty ze své činnosti v České národní radě a ve volebním obvodu a podávat jim zprávy o činnosti České národní rady.

(2) Poslanci jsou též povinni skládat voličům účty ze své činnosti, jestliže si to voliči vyžádají prostřednictvím příslušného orgánu Národní fronty působícího v jejich volebním obvodu.

(3) Ke skládání účtů využívají poslanci zejména veřejných schůzí občanů, plenárních zasedání národních výborů, schůzí organizací sdružených v Národní frontě a shromáždění pracovních kolektivů.

§ 15

Poslanci jsou povinni zejména

- a) radit se s voliči, s orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými, pracovními kolektivy a s orgány samosprávy o návrzích zákonů a jiných závažných opatřeních, která budou projednávána v České národní radě a jejích orgánech,
- b) vysvětlovat voličům základní otázky politiky socialistického státu, seznamovat je se zákony a dalšími opatřeními přijatými v České národní radě, získávat je pro jejich plnění a informovat je o jejich uskutečňování,
- c) využívat ve své poslanecké činnosti zkušeností ze styku s voliči, s orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými, pracovními kolektivy a s orgány samosprávy, jakož i jejich podnětů, připomínek a stížností,
- d) odpovídat voličům na jejich připomínky a podněty a informovat je, jak s nimi naložili.

§ 16

Poslanci jsou oprávněni zejména

- a) účastnit se ve svém volebním obvodu plenár-

ních zasedání národních výborů a hlasem poradním a schůzí jejich orgánů,

- b) účastnit se ve svém volebním obvodu schůzí a shromáždění svolaných národními výbory, orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými, orgány samosprávy a schůzí pracovních kolektivů,
- c) upozorňovat vedoucí státních orgánů a socialistických organizací na porušení zákonnosti, státní disciplíny a pracovní kázně a požadovat jejich neprodlené odstranění,
- d) účastnit se projednávání a vyřizování stížností, oznámení a podnětů občanů a organizací z jejich volebního obvodu státními orgány a socialistickými organizacemi,
- e) spolupracovat s výbory lidové kontroly ve svých volebních obvodech a dávat jim podněty k provedení kontrol a prověrek. Využívat výsledků kontrolní činnosti výborů lidové kontroly ve své poslanecké činnosti.

ČÁST TŘETÍ

SDRUŽOVÁNÍ POSLANCŮ

§ 17

Poslanecké kluby

(1) Pro účinný výkon poslaneckého mandátu, pro prohloubení politické spolupráce, výměny názorů a na podporu poslanecké iniciativy mohou poslanci vytvářet poslanecké kluby podle politické příslušnosti.

(2) Poslanecké kluby vedou své členy k iniciativnímu výkonu funkce, k rozvíjení aktivní politické práce mezi voliči a ke skládání účtů ve volebních obvodech.

§ 18

Krajská sdružení poslanců

(1) Krajská sdružení poslanců sdružují poslance zvolené ve volebních obvodech na území téhož kraje nebo na území hlavního města Prahy (dále jen „kraje“).

(2) V krajských sdruženích poslanců se poslanci ve spolupráci s krajským (městským) výborem Národní fronty seznamují s důležitými otázkami hospodářského a sociálního rozvoje kraje. Krajská sdružení poslanců projednávají též úkoly související s činností svých členů ve volebním obvodu, popřípadě návrhy předkládané České národní radě, jde-li o řešení významných společenských otázek, jakož i otázek souvisejících s rozvojem kraje. Napomáhají též sjednocovat práci poslanců ve volebních obvodech a přispívají k výměně zkušeností z výkonu poslanecké funkce.

(3) Podněty získané v krajských sdruženích poslanců využívají poslanci ve své činnosti v České národní radě a ve volebních obvodech.

ČÁST ČTVRTÁ

ZÁRUKY VÝKONU POSLANECKÉ FUNKCE

§ 19

Obecné zásady

(1) Stát zaručuje pro výkon poslanecké funkce nezbytné podmínky.

(2) Poslanci jsou pod ochranou ústavy a požívají poslaneckou imunitu.

(3) Zveřejnění projevů poslanců pronesených v České národní radě a jejich orgánech nepodléhá žádným omezením, nejde-li o neveřejnou schůzi nebo její část.

(4) Kdo brání poslancům v uplatňování jejich práv a povinností nebo se dotýká jejich cti a důstojnosti jako veřejných činitelů, je odpovědný podle zákona.

(5) Státní orgány a socialistické organizace a jejich vedoucí poskytují poslancům pomoc při výkonu jejich funkce.

Povinnosti orgánů a organizací

§ 20

(1) Členové vlády České socialistické republiky, vedoucí jiných ústředních orgánů České socialistické republiky, vedoucí ostatních státních orgánů a vedoucí socialistických organizací jsou povinni poskytnout poslanci informace, vysvětlení a podklady související s výkonem jeho funkce a na jeho žádost ho přijmout; v naléhavých případech jsou povinni přijmout poslance bezodkladně.

(2) Vedoucí orgánů a organizací uvedení v odstavci 1 jsou povinni zabývat se podněty a připomínkami poslanců a informovat je nejpozději do 30 dnů o jejich využití nebo vyřízení. Stejně jsou povinni poslance informovat o vyřízení stížností, podnětů a oznámení občanů, které jim postoupili a umožnit jim účast na přešetření těchto stížností.

§ 21

(1) Vedoucí státních orgánů a socialistických organizací jsou povinni sdělit poslanci, jaká opatření učinili k nápravě porušení zákonnosti, státní disciplíny nebo pracovní kázně, na něž je poslanec upozornil, a to nejpozději do 30 dnů.

(2) Nemá-li poslanec spokojen s učiněnými opatřeními, jsou nadřízené orgány nebo organizace povinny na žádost poslance přešetřit postup podřízeného orgánu nebo organizace ve lhůtě 30 dnů a podat mu o tom zprávu.

§ 22

Národní výbor hlavního města Prahy, krajské národní výbory a okresní národní výbory působící ve volebních obvodech poslanců zvou poslance na svá plenární zasedání. Rovněž zvou na svá zasedání poslance Federálního shromáždění.

§ 23

Okresní národní výbory ve spolupráci s orgány Národní fronty a organizacemi v ní sdruženými jsou povinny zabezpečovat veřejné schůze občanů a besedy s voliči a poskytovat poslancům nezbytnou materiální a organizační pomoc. Stejně povinnosti plní vůči poslancům Federálního shromáždění.

§ 24

Uvolnění poslance pro výkon funkce

(1) Poslanec vykonává svou funkci bez přerušování svého pracovního nebo obdobného poměru. Tento poměr zůstává poslanci zachován po celou dobu výkonu poslancecké funkce a proti jeho vůli může být skončen jen s předchozím souhlasem předsednictva České národní rady; to platí i pro období dvou let po zániku mandátu poslance. Jinak je skončení pracovního nebo obdobného poměru neplatné.

(2) Poslanec může být se svým souhlasem uvolněn ze zaměstnání pro výkon poslancecké funkce v České národní radě.

(3) O uvolnění poslance, délce a rozsahu jeho uvolnění rozhoduje předsednictvo České národní rady.

Náležitosti poslanců

§ 25

(1) Poslancecká funkce se vykonává bezplatně.

(2) Poslanec nesmí být pro výkon poslancecké funkce zkrácen na právech a nárocích vyplývajících z jeho pracovního nebo obdobného poměru.

(3) Organizace, s níž je poslanec v pracovním nebo obdobném poměru, je povinna mu poskytovat pracovní volno potřebné pro výkon poslancecké funkce v České národní radě, jejích orgánech a ve volebním obvodu. Poslanci náleží po dobu pracovního volna náhrada ušlého výdělků, kterou mu vyplácí organizace; organizaci se na její žádost uhradí ušlý výdělek poslance z rozpočtu České národní rady. Poslancům, kteří nejsou v pracovním nebo obdobném poměru, poskytuje náhradu ušlého výdělků Česká národní rada přímo.

(4) Rozhodlo-li předsednictvo České národní rady o uvolnění poslance, může mu přiznat funkční odměnu odpovídající rozsahu uvolnění a závažnosti úkolů, pro něž byl uvolněn; funkční odměna se vyplácí vedle náhrady ušlého výdělků.

§ 26

(1) Poslanci náleží na úhradu výdajů souvise-

jejích s výkonem poslancecké funkce náhrada, která nepodléhá dani ze mzdy.

(2) Předsedovi České národní rady a místopředsedům České národní rady přísluší funkční plat a další náležitosti, které určí předsednictvo České národní rady. Funkční plat přísluší předsedovi České národní rady a místopředsedům České národní rady ještě po dobu tří měsíců po skončení jejich funkce.

§ 27

(1) Poslanci mohou na území České socialistické republiky bezplatně užívat hromadných dopravních prostředků. Pro cesty na schůze České národní rady nebo jejích orgánů nebo pro cesty, k nimž byli pověřeni předsednictvem České národní rady, předsedou České národní rady nebo výborem České národní rady, mohou včetně cest zpátečních používat bezplatně též letadel. Při uvolnění poslance mimo jeho trvalé bydliště trvajícím déle než jeden měsíc může poslanec použít bezplatně letadla též k návštěvě rodiny, včetně cesty zpáteční, a to jednou za 14 dnů.

(2) Právo bezplatně užívat hromadných dopravních prostředků na území České socialistické republiky mají též poslanci Slovenské národní rady.

(3) Podrobnosti o náhradách, stravném a noležném, funkčních platech, funkčních odměnách a dalších náležitostech poslanců, zejména jejich výši a rozsah, stanoví usnesením předsednictvo České národní rady. Může též stanovit, že náhrady podle § 26 odst. 1 poslanci nepřislouží, vykonává-li též jinou funkci nebo nevykonává-li poslanceckou funkci po delší dobu a bez náležité omluvy.

ČÁST PÁTÁ**DISCIPLINÁRNÍ OPATŘENÍ**

§ 28

(1) Poslanci, který při jednání České národní rady nebo jejího orgánu učiní výrok, který je v rozporu s postavením a ctí poslance, může být uloženo disciplinární opatření.

(2) Disciplinární řízení s poslancem upravuje zákon o jednacím řádu České národní rady.

ČÁST ŠESTÁ**ZÁVĚREČNĚ USTANOVENÍ**

§ 29

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. dubna 1989.

Kempný v. r.

Pitra v. r.

OZNÁMENÍ O VYDÁNÍ OBECNĚ ZÁVAZNÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ**Federální ministerstvo financí**

výnosem č. j. II/2-5 736/89 ze dne 4. dubna 1989 zrušuje podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona č. 73/1952 Sb., o dani z obratu, výnos č. j. VI/2-21 258/1981 ze dne 12. ledna 1982 o odvodu obchodních srážek získaných v zařízeních závodního stravování z činností, které se závodním stravováním nespojují.

Výnos nabývá účinností dnem 1. května 1989 a bude uveřejněn ve Finančním zpravodaji.

Do výnosu lze nahlédnout na federálním ministerstvu financí, ministerstvech financí, cen a mezd republik, na všech krajských, okresních, obvodních a městských finančních správách, na Finanční správě v hl. m. Praze a na Finanční správě v hl. m. SSR Bratislavě.

Federální ministerstvo financí

vydalo podle § 22 odst. 3 zákona č. 76/1952 Sb., o dani ze mzdy, ve znění článku 1 zákona č. 71/1957 Sb., v dohodě s ministerstvem financí, cen a mezd České socialistické republiky a ministerstvem financí, cen a mezd Slovenské socialistické republiky výnos z 5. dubna 1989 č. j. II/4-1 263/89 o zdaňování odměn členů správní nebo dozorní rady podniku se zahraniční majetkovou účastí.

Výnos nabývá účinností dnem 1. května 1989. Výnos bude uveřejněn ve Finančním zpravodaji a lze do něj nahlédnout na federálním ministerstvu financí, ministerstvech financí, cen a mezd republik a na kterékoliv okresní nebo krajské finanční správě.

Federální ministerstvo financí, ministerstvo financí, cen a mezd České socialistické republiky a ministerstvo financí, cen a mezd Slovenské socialistické republiky

vydávají podle § 40 odst. 2 písm. d) zákona č. 172/1988 Sb., o zemědělské dani, výnos o snížení základu daně ze zisku o zvýšení fondu odměn a placení záloh na daň z objemu mezd a odměn č. j. FMF II/1-19 551/88, MFCM ČSR 152/27 630/88, MFCM SSR 72/1 206/88.

Výnos nabývá účinností dnem 1. května 1989. Výnos bude uveřejněn ve Finančním zpravodaji a lze do něj nahlédnout na kterékoliv krajské, okresní, obvodní nebo městské finanční správě.

Ministerstvo zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky — hlavní hygienik České socialistické republiky

vydal podle § 71 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1968 Sb., o péči o zdraví lidu, výnos ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí České socialistické republiky — hlavního hygienika České socialistické republiky, kterým se mění směrnice ministerstva zdravotnictví České socialistické republiky — hlavního hygienika České socialistické republiky č. 46/1978 sb. Hygienické předpisy o hygienických požadavcích na pracovní prostředí, ve znění směrnic č. 66/1985 sb. Hygienické předpisy, ze dne 6. 4. 1989 č. j. HEM-340.2.-13.10.88.

Výnosem je nově upravena příloha č. 3 — Nejvyšší přípustné koncentrace aerosolů bez toxického účinku v pracovním ovzduší.

Výnos nabývá účinností dnem 1. listopadu 1989. Výnos je uveřejněn ve sbírce Hygienické předpisy pod pořadovým číslem 74, svazek 66/1989 a lze jej koupit v prodejně n. p. Kniha, Lípová č. 6, Praha 2 — Nové Město. Do výnosu lze nahlédnout u okresních a krajských hygieniků.

OZNÁMENÍ

V roce 1989 budou ve Sbírce zákonů uveřejňovány obecně závazné právní předpisy související s přestavbou hospodářského mechanismu. Na základě očekávaného zvýšení vydavatelské činnosti v tomto roce vydaly s. p. SEVT Praha a n. p. SEVT Bratislava cenové výměry pro předplatné na rok 1989 na Kčs 96,— ročně.

Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů Praha žádá předplatitele, aby v písemném styku bylo vždy uváděno šestimístné číslo vyúčtování, které se v důsledku zavedení automatizované evidence stává hlavním identifikačním znakem.

Vydavatel: Federální statistický úřad, Praha — Redakce: Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 96 — Administrace: Statistické a evidenční vydavatelství tiskopisů, státní podnik (SEVT), Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41—9 — Vychází podle potřeby — Roční předplatné činí 96,— Kčs a je stanoveno za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku. Účet pro předplatné: SBČs Praha 1, účet č. 19—706—011. — Požadavky na předplatné, na zrušení odběru a na změnu počtu odbíraných výtisků pro nadcházející ročník je třeba uplatnit do 15. 11. kalendářního roku. Změny adres se provádějí od následujícího čtvrtletí. V písemném styku vždy uvádějte šestimístné číslo vyúčtování. — Distribuce předplatitelům: SEVT, s. p., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon 53 38 41—9, jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v obyčejném středisku SEVT, Svato-slavova 7, 140 43 Praha 4 - Nusle, telefon 43 36 15; za hotové v prodejních SEVT: Praha 2, Bruselská 2, telefon 26 84 95 — Brno, Česká 14, telefon 265 73 — Karlovy Vary, Engelsova 53, telefon 268 95 a v prodejních knihy: České Budějovice, Žižkovo nám. 26, — Teplice v Čechách, Leninova 13, — Jihlava, Komenského 16 — Gottwaldov, Murzínova 122. — Novinová sazba povolena poštou Praha 07, číslo 313 346 BE 56. Tisknou Tiskařské závody, s. p., závod 2, Karmelitká 6, Praha 1 - Malá Strana — Dohledací pošta Praha 07